

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

SUMAR :

Res inter alios acta... în materie de partaj, de d-l Dem. I. Nicolăescu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ :

Curtea de casație, secția II-a și Curtea de apel București, secția I: Frații N. și Alex. Șoarec cu Em. Costinescu (calomnie).

JURISPRUDENȚA STREINĂ :

Tribunalul civil din Caracaș (Venezuela): Naționalitate. — *Minori.* — Mamă străină, cu o Observație de d-l D. Alexandrescu.

Res inter alios acta . . . în materie de partaj

Sub acest titlu, în numărul din 16 Februarie cor. d-l Nic. Pârvulescu, plecând de la principiul general că hotărârile judecătorești ca și convențiunile, nu și produc efectul lor juridic de cât între părțile cari au luat parte sau care au fost legal reprezentate — trage apoi conclusia că acest principiu se aplică și în materie de partaj — și că deci un terțiu deținător al unui imobil din succesiune, se poate opune pur și simplu — pe baza acestui principiu — la executările hotărârilor de partaj date între comostenitori. Cu alte cuvinte ipotesa admisă este următoarea :

Murind de cujus, pe urma sa rămâne mai multă avere imobilă și mai mulți succesori. Unul din acești succesori, înainte de partaj, înstrăinează singur o parte sau întreaga avere succesorală — așa în cât cei-l-alți comostenitori când viu posterior să execute hotărârea în partaj a acestei averi succesorale, sunt nevoiți să o execute în contra terțiului deținător al acestei averi.

Cestiunea este dacă acest terțiu — poate, numai pe baza principiului «res inter alios acta. . . .» și pe faptul prezentării unui act translativ de proprietate, să poarte cu succes o contestație ; sau este obligat cu ocazia acestei contestații — și întru cât nu se contestă că imobilul posedat face parte din masa succesorală — să și valorifice drepturile sale față de acești comostenitori ; cu alte cuvinte să arate care-i sunt drepturile și că aceste drepturi sunt opozabile tutulor celor-l-alți comostenitori ?

Cestiunea s'a prezentat înaintea judecătoriei ocol I Ploești și răspunsul — nădăduesc a arăta — că este contrariu de acel dat de autorul articolului de mai sus.

Mai înainte însă țin a arăta că discuția pusă de d-l Pârvulescu cum că acest terțiu ar fi un *ayant cause* particular și că hotărârea nu i-ar fi opo-

lă, este inutilă în speță, întru cât faptul acesta nu se poate contesta, pe baza principiului «res inter alios acta. . . .». D-l Pârvulescu însă, reducând cestiunea de mai sus la întrebarea : «Care este dreptul unui *ayant cause* particular și când se poate opune acestuia o hotărâre obținută față de autorul său ?» se îndepărtează de la cestiunea pusă mai sus în ipotesa noastră și se îndepărtează cu atât mai mult cu cât pretinde că răspunsul dat va deslega cestiunea pusă.

Voiu anunța mai întâi principiile de drept care guvernează această materie și apoi voi trage și eu conclusia care — după mine — deslegă această cestiune :

În prim rând hotărârile judecătorești ca și actele autentice cu care se aseamănă au putere de credință despre conținutul lor *erga omnes*, conform art. 1173 Cod. civ. și 377, 401 și 530 Pr. civ. și conform definițiunii ce se dă lucrului judecat. Așa fiind, contestatorul tinzând la retractarea în ceia-ce l privește pe el a efectelor hotărârii de partaj — pe motiv că nu a figurat ca parte în proces — trebuie să dovedească drepturile pe baza cărora să poată purta cu succes o asemenea contestație ; — și aceasta conform și principiului de drept comun stabilit prin art. 1169 și următorii din Cod. civ., după care ori-cine face o propunere înaintea judecăței trebuie să o dovedească — principiu care de sigur și are perfectă aplicare și în materie de contestație întrucât legiuitorul n'a prevădut alte reguli la această materie.

Și nu numai atât — dar terțul oponent trebuie să dovedească în același timp că dacă el ar fi figurat ca parte în proces și dacă mijloacele sale de apărare ar fi fost ascultate — hotărârea s'ar fi pronunțat în alt-fel (1).

A susține alt-fel ar însemna a vedea reformându-se sau retractându-se efectele unei hotărâri numai pentru că o parte ar fi trebuit să fie chemată, fără ca aceasta să trebuiască a dovedi că prezența sa ar fi putut schimba desbaterile, și că realmente, în fond, drepturile sale au fost sacrificate.

În sfârșit, din spiritul art. 377 Pr. civ. mai reese clar caracterul probant pe care legiuitorul a înțeles a l da hotărârilor judecătorești, față de cei de al treilea, chiar și când aceștia le atacă cu contestațiune — căci de sigur la asemenea casuri se referă acest articol — de oare-ce pentru efectele unei opozițiuni, făcută de o persoană judecată în lipsă avem art. 157 Pr. civ.

(1) Pr. civ. Chebapei, vol. II, pag. 209 și urm. Adn 52 Cod. Fratoșțeanu sub art. 975.

Aceasta în ceea-ce privește «onus probandi». În al doilea rând, în ceea-ce privește dreptul: Partajul în legislația română fiind declarativ de proprietate — art. 786 Cod. civ. — efectele lui prin o ficțiune a legii se urcă până la moartea lui de cuius; cu alte cuvinte fie-care coerede este presupus că a moștenit *singur și imediat după moartea lui de cuius* toate lucrurile căzute în lotul său și că nu a fost nici o dată proprietarul celor-lalte lucruri din succesiune.

Așa fiind, urmează neapărat ca consecința logică, că validitatea înstrăinărilor și a drepturilor reale asupra lucrurilor succesiunii, consimțite în timpul indivisiunii de un erede — această validitate este subordonată numai partagiului: de oare-ce dacă imobilul va cădea în lotul aceluia care a constituit acel drept real, constituirea va fi valabilă fiind-că densus este presumat că tot-d'auna a fost proprietarul aceluia fond; — constituirea însă va fi nulă, dacă imobilul va cădea în lotul altui coerede, de oare-ce constituitorul dreptului, se consideră că nu a fost nici odată proprietar pe acel imobil — și deci — conform principiului «nemo plus juris . . . .» nu a putut valabil să vândă⁽²⁾. Și interesul practic pe care l-a avut legiuitorul stabilind acest principiu a fost ca să asigure pe fie-care din coerezi în contra actelor, fie de înstrăinare fie de ipotecare, ce ar face cel-lalt coerede în favoarea terților persoane — și prin această ficțiune, energică de sigur, și comostenitorii și cei de al treilea sunt înștiințați în de ajuns — și rămâne să și sufere soarta dacă au cumpărat sau primit constituiri de drepturi reale de la un coerede asupra unei porțiuni din succesiune, neimpărțită încă.

Acestea sunt principiile generale de drept și ele de sigur și-au aplicațiunea și în ipotesa noastră. Terțiul oponent tinzând prin contestația sa la retractarea efectelor hotărârii de partaj — și la revendicarea imobilului din litigiu, va trebui neapărat să și probeze calitatea și interesul ce l are, cum mai ales și dreptul pe care și basează pretențiunea sa. Și acest drept trebuie să fie opozabil comostenitorilor intimați — valorificându-și-l ast-fel față și de densus. Ori, în ipotesa noastră titlul terțiului oponent este un titlu nul — ca consecința a efectului declarativ al partagiului — și nu poate fi deci cu succes opus comostenitorilor intimați.

D-l Pârvulescu plecând de la niște premise adevărate, trage însă o concluzie falsă susținând că: «calea contestației la executare va fi deschisă terților, pentru a repudia prejudiciul, ce li s'ar aduce și spre a și apăra un drept al lor pe care l dețin în virtutea unor acte translative de proprietate, drept ce nu li se poate șterge, de cât în virtutea unei hotărâri, pronunțate față cu ei și după ce vor fi fost ascultați».

Neapărat că terții au deschisă calea contestației spre a și apăra un drept al lor, basat pe acte translative de proprietate, cu condițiune numai ca ei într'adever să aibă vre-un drept și aceste acte să fie valabile și opozabile; cu alte cuvinte, nu este suficient ca terțiul să producă în instanță un act translativ de proprietate pentru ca contestația lui

să fie admisă — ci va mai trebui încă ca acel act să și fi transmis într'adever vre-un drept.

Oare cu ocazia unei contestațiuni, nu se ascultă părțile, nu se discută validitatea actelor prezentate, judecata nu apreciază probele și nu se dă o hotărâre care să poată statua asupra drepturilor uneia sau alteia din părți? De sigur că da. Asușine alt-fel ar însemna a suprima cu totul contradictoriul din contestațiunile terților, căci mai în toate casurile terțiile contestațiuni se bazează pe acte; a admite întemeiată o contestație — prin prezentarea unui act — fără a da voie intimatului să mai discute acest act — ar însemna a l condamna mai dinainte, când tocmai venise spre a fi judecat — și ar însemna a se viola însuși principiul invocat «res inter alios acta . . . .».

Dem. I. Nicolaescu

Advocat, Ploești

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTITIE, Secția II

Audiența de la 14 Februarie 1903

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

Alecu și Nicolae Șoarec, ca parte civilă cu Emil Costinescu

Casație. — Recurs penal. — Necitarea recurentului. — Hotărâre dată în lipsă. — Dacă se poate ataca pe calea opoziției, fie recursul făcut de partea condamnată, fie de partea civilă. — (Art. 424, 428 și 429 Pr. penală).

Recursul în materie penală putându-se judeca și în lipsa recurentului care nu se citează, decizia dată în lipsa lui, fie recursul făcut de partea condamnată, fie făcut de partea civilă, nu poate fi atacată pe calea opoziției.

Decisiunea 198/903. — Respinsă opoziția făcută de Alecu și Nicolae Șoarec contra deciziei acestei Curți, s. II cu No. 88/903.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier Chr. Pherekyde;

Pe d-l avocat C. C. Arion pentru d-l Emil Costinescu, care susține că opoziția în penal, nu e admisibilă;

Pe d-l avocat D. Comșa din partea oponentilor Al. și N. Șoarec care susțin că este un recurs al părții civile, care nu are caracter corecțional; și

Pe d. procuror în concluziuni.

Deliberând,

Considerând că art. 428 din Pr. cod. pen. ordonă ca Curtea de casație să judece recursurile în materie penală cel mai târziu în o lună de zile de la intrarea lor, fără a prescrie ca recurentul să fie citat; că pe de altă parte după art. 424, condamnatul sau partea civilă după ce a făcut recurs pentru casare, pot, în termen de zece zile să dea un memoriu coprinzător de mijloacele lor de casare;

Considerând că din combinarea acestor articole rezultă că, recurentul dacă voeste pe lângă memoriu să și facă și o apărare verbală, va trebui să aibă grijă de a se prezenta la termenul fixat pentru cercetarea afacerii lui, fără a aștepta vre-o citație, Curtea nefiind obligată de lege de a și-o face;

Considerând că ast-fel fiind, decizia dată de Curte la termenul desemnat, chiar în lipsa recurentului e definitivă, și dacă prin ea se respinge cererea de casare, acela care a format-o n'o mai poate reînvi sub nici un mod după regula stabilită de art. 429 Pr. pen., care nu

⁽²⁾ D. Alexandresco, *Dreptul civil român*, III, pag. 67 și urm.; Demolombe, vol. XVII, pag. 377; Petrescu, *Succesiuni*, vol. III, pag. 238 și urm. și 266 și urm.

face nici o distincțiune între cazul când recursul respins a fost al condamnatului său al părții civile.

Pentru aceste motive, Curtea de acord cu d-l procuror de secție St. Stătescu, respinge, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, Secț. I

Audiența de la 20 Noembrie 1902

Președenția d-lui AT. C. KIVU, Prim-Președinte

Frații N. și Alex. Șoarec cu Emil Costinescu

Decisia corecțională No. 1405

Apel. — Materie corecțională. — Inculpat achitat. — Dacă apelul părții civile, pentru daunele sale, este admisibil. — (Art. 1, 2, 3, 8, 11, 178 și 197 Pr. penală).

Denunțare calomnioasă. — Elementele acestui delict. — (Art. 296 și 298 din Codul penal; art. 29 Pr. pen.).

Parte civilă. — Despăgubiri civile. — Delict inexistent sau neimputabil inculpatului. — Dacă în asemenea caz partea civilă poate fi admisă de a cere de la inculpat condamnarea sa la daune pe cale corecțională. — (Art. 2 și 3 din Proc. penală).

Daune. — Prejudiciu. — Repararea prejudiciului. — Denunțator dat în judecată pentru denunțare calomnioasă. — Achitarea lui pentru că faptul denunțat ar fi existat și că a fost de bună credință făcând denunțarea. — Dacă poate fi admis a cere daune. — (Art. 998 și 999 Cod civil; art. 157, 187, 389 și 207 Pr. penală).

1. Acțiunea pentru reparațiunea prejudiciului cauzat prin comiterea unui delict este independentă de acțiunea ce exercită Ministerul public, și o dată tribunalul corecțional sesizat de ambele acțiuni, ele își urmează cursul lor regulat și separat, soarta acțiunii civile nefiind subordonată soartei acțiunii publice.

Ast-fel, când tribunalul achită și procurorul nu face apel, sentința tribunalului are autoritate de lucru judecat, însă aceasta numai față de Ministerul public, care are acțiunea publică, și în sensul că nu se poate aplica inculpatului nici o penalitate; dar față de partea vătămată prin delict, care s'a constituit parte civilă în instanța penală, sentința achitătoare a tribunalului nu poate constitui un lucru judecat, fiind că acțiunea sa civilă este distinctă de acțiunea penală și când legea i-a acordat dreptul de a putea cere despăgubiri civile de la tribunalul corecțional, printr'aceasta chiar i-a dat dreptul de a putea percerge toată filiera instanțelor represive în scop de a cere și obține despăgubirile ce i s'ar cuveni. căci alt-fel, dreptul ce legea acordă părții vătămate de a se putea constitui parte civilă și de a putea sesiza chiar direct tribunalul corecțional, precum și facultatea de a apela, n'ar prezenta mare utilitate practică pentru partea civilă, dacă drepturile sale civile ar depinde de modul cum Ministerul public înțelege să-și exercite acțiunea sa.

Așa dar, apelul părții civile, făcut în contra sentinței achitătoare a tribunalului, și numai în ceea ce privește despăgubirile sale civile, este admisibil.

2. Pentru existența legală a delictului de denunțare calomnioasă nu este destul ca agentul să fi făcut o înscrisă denunțare înaintea unei autorități publice, prin care să se impute cui-va că a comis fapte supuse la pedepse sau că ura și disprețul cetățenilor, trebuie încă să fie dovedit că faptele imputate sunt neadeverate și că agentul a lucrat cu intențiune răulăcioasă, adică că, având bună știință că acuzațiunea sa este mincinoasă a făcut totuși denunțarea, în scop de a aduce o vătămare persoanei denunțate.

Ast-fel, când cel denunțat de un fapt supus la pedeapsă a fost achitat nu pe motiv că faptul material imputat prin denunțare n'ar fi avut ființă, ci din cauză că nu intrunea elementele delictului imputat, denunțatul nu se poate pune la adăpostul achitărei spre a susține că faptul ce i s'a imputat de denunțator prin denunțarea sa ar fi fost neadeverat, și să ceară de la justiție pedepsirea denunțatorului pentru denunțare calomnioasă, mai ales când se constată că denunțatorul a fost de bună credință.

3. Când nu există un delict penal imputabil inculpatului, nici partea civilă nu poate fi admisă a'i cere

condamnarea sa la daune pe cale corecțională, de oare ce după dispozițiile art. 2 și 3 din Pr. penală instanțele corecționale n'au cădere de a acorda părții vătămate de cât despăgubirile ce i s'ar fi cauzat prin comiterea unei infracțiuni la legea penală, ceea ce, când delictul nu există, aceasta face să dispară cu totul baza legală pe care s'ar putea întemeia o condamnare la daune.

4. Orî cine prin faptul său culpa sa aduce altura un prejudiciu oare-care, urmează a'l repara.

Ast-fel, cel ce are intenția o acțiune pentru denunțare calomnioasă contra denunțatorului, știind bine că faptul denunțat a existat, persistând în această acțiune și urmărind-o la două instanțe, aceasta denotă că dânsul a lucrat nu cu intențiune de a obține repararea onoarei sale, ci în scop de a aduce o atingere onoarei, prestigiului și demnității denunțatorului, în asemenea circumstanțe și pentru un asemenea scop denunțatul a comis o greșală care-l face responsabil de daune interese către denunțatorul achitat.

Curtea,

Având în vedere că apelanții Șoarec, prin acțiunea din 19 Februarie 1901, adresată direct tribunalului, au dat în judecată pe intimatul Emil Costinescu, sub inculpare că a comis în prejudiciul lor delictul de denunțare calomnioasă, prevăzut și pedepsit de art. 298 Cod penal, cerând 300000 lei daune-interese;

Având în vedere că tribunalul, prin sentința apelată numai de părțile civile, a achitat pe intimat de veri-ce penalitate, și, după cererea sa, a condamnat pe apelanți a'i plăti 10000 lei daune-interese;

Având în vedere că intimatul, prin reprezentantul său, a opus și susținut, în prim loc, că apelul părții civile este inadmisibil, de oare-ce fiind achitat de tribunal și Ministerul public nefăcând apel, sentința achitătoare are autoritate de lucru judecat, și ca atare, după art. 11 alin. ultim din Pr. penală, închide părții civile orî-ce drum de judecată înaintea instanțelor judecătorești;

Considerând însă că, veri-ce infracțiune la legea penală, dă naștere la două acțiuni: una publică, care se exercită de procuror pentru pedepsirea faptelor, și alta privată sau civilă, care aparține părții vătămate spre a obține reparațiunea prejudiciului cauzat prin infracțiune (art. 1, 2 și urm. Pr. pen.);

Că acțiunea civilă se poate urmări sau înaintea tribunalului corecțional, odată și în acelaș timp cu acțiunea publică, sau separat și singură înaintea instanțelor civile (art. 8 acelaș Cod);

Că, ceva mai mult, art. 178 Pr. penală, prevede că tribunalele corecționale intră în cercetarea delictelor de competența lor, nu numai prin trimiterea ce li se va face de Ministerul public sau judecătorul de instrucție, dar și prin cererea directă a părții vătămate prin delict;

Că art. 197, aceeași procedură, prevede încă, în mod destul de clar și categoric, că facultatea de a apela la Curte o are nu numai reprezentantul Ministerului public, ci și partea civilă, în ceea-ce privește interesele sale civile, și aceasta, în toate casurile, fără a face acest articol nici o restricțiune sau distincțiune între casurile de condamnare sau de achitare;

Că din aceste texte de lege, rezultă evident că acțiunea pentru reparațiunea prejudiciului cauzat prin comiterea unui delict este independentă de acțiunea ce exercită Ministerul public; că, odată tribunalul corecțional sesizat de ambele acțiuni, ele își urmează cursul lor regulat și separat, soarta acțiunii civile nefiind subordonată soartei acțiunii publice;

Că atunci când tribunalul achită și procurorul nu face apel, cum este în speță, este adevărat că sentința tribunalului are autoritate de lucru judecat, însă aceasta numai față de Ministerul public, care are acțiunea publică, și în acest sens că nu se poate aplica inculpatului nici o penalitate; dar față de partea vătămată prin delict, care s'a constituit parte civilă în instanța penală, sentința achitătoare a tribunalului nu

poate constitui un lucru judecat, fiind-că acțiunea sa civilă este distinctă de acțiunea penală, și când legea 'i-a acordat dreptul de a putea cere despăgubiri civile de la tribunalul corecțional, printr'aceasta chiar 'i-a dat dreptul de a putea percurge toată filiera instanțelor represive, în scop de a cere și obține despăgubirile ce i s'ar cuveni; căci, alt-fel, dreptul ce legea acordă părții vătămate de a se putea constitui parte civilă și de a putea sesiza chiar direct tribunalul corecțional, precum și facultatea de a apela, n'ar prezenta mare utilitate practică pentru partea civilă, dacă drepturile sale civile ar depinde de modul cum Ministerul public înțelege să 'și exercite acțiunea sa:

Că, une-orî, s'ar putea da hotăriri contradictorii, este de asemenea adevărat, dar din această cauză nu sa poate priva partea civilă de drepturile sale, fiind-că contrarietatea de hotăriri nu se poate împedica când sunt într'un proces mai multe persoane, cari nu 'și apără interesele lor în același mod și cu aceeași diligență:

Că, afară de aceasta, în cas când tribunalul a fost sesizat de ambele acțiuni, nici un text de lege nu oprește pe partea civilă de a 'și urmări pretențiunile sale înaintea tuturor instanțelor corecționale:

Că, în această privință, în zadar se invoacă art. 11 proc. penală, fiind-că din simpla lui lectură se vede că acest articol nu face de cât aplicațiunea principiului cunoscut și necontestat *una via electa*, de oare-ce în primul alineat prevede că, dacă partea vătămată nu s'a constituit parte civilă în instanța penală hotărîrea condamnatorie sau absolutorie nu o împedică de a 'și exercita acțiunea sa privată înaintea tribunalelor civile competente, iar în ultimul alineat prevede că, dacă s'a constituit parte civilă și intervine o hotărîre achitătoare, această hotărîre îi închide orî-ce drum de judecată înaintea tribunalelor civile; că acest articol însă, nu dice cătuși de puțin, nici dintr'insul nu se poate deduce, că atunci când partea vătămată s'a constituit odată parte civilă înaintea tribunalului corecțional, și tribunalul achită, cum este în speță, hotărîrea achitătoare închide drumul părții civile de a apela la instanțele corecționale superioare, în ceea-ce privește interesele sale civile;

Că, de alt-fel, jurisprudența este constantă, fiind de mult timp fixată în acest sens, în cât cesțiunea admisibilității apelului părții civile, în cas de achitare, nu mai suferă astă-dî nici o discuțiune;

Că, așa fiind, mijlocul basat pe inadmisibilitatea apelului, invocat de intimat, este neîntemeiat și afacerea urmează a fi judecată în fond.

În fond:

Având în vedere că, dacă partea civilă poate sesiza instanța de apel, în ce privește interesele sale civile, Curtea este în drept să examineze din nou faptul care a fost dedus judecății primei instanțe, aceasta în scop de a vedea dacă el este orî nu dovedit în sarcina inculpatului achitat, dacă constituie orî nu un delict penal, dacă din delict s'a cauzat vre-un prejudiciu părții civile, și care este cuantumul lui, fiind-că, spre a se putea pronunța asupra acțiunii civile, instanța de apel trebuie să cunoască și să aprecieze toate aceste elemente, cari concură la darea deciziunii sale;

Având în vedere că delictul ce apelanții impută intimatului, și din care cer daune-interese, constă în aceea că intimatul, prin petițiunea înregistrată la No. 3637 din 9 Ianuarie 1899, 'i-a denunțat Ministerului de domenii că, cu ocaziunea vîndării prin licitațiune publică a unor arbori din pădurea Statului Tarcău, ar fi cerut societății de exploatare «Tarcău» o sumă de bani, spre ase retrage și a nu o mai concura, fapt pentru care fiind dată judecătii, au fost definitiv achitați de justiție;

Considerând că pentru existența legală a delictului de care se plîng apelanții, nu este destul să se fi făcut o înscrisă denunțare înaintea unei autorități publice, prin care să se impute cui-va că a comis fapte supuse la pedepse sau la ura și disprețul cetățenilor, trebuie

încă să fie dovedit că faptele imputate sunt neadevurate și că agentul a lucrat cu intențiune răutăcioasă, adică că, avînd buna știință că acușațiunea sa este mincinoasă, a făcut totuși denunțarea, în scop de a aduce o vătămare persoanei denunțate;

Considerând că aceste două din urmă elemente lipsesc în cazul de față; că intimatul, în conformitate cu dispozițiunile art. 296 Codul penal, a făcut dovada legiuită că faptul ce 'l-a denunțat în sarcina apelanților nu era mincinos;

Considerând, în adevăr, că, după denunțarea intimatului, s'a procedat la cercetările cuvenite, și judecătorul-instructor al tribunalului de Neamțu, a dat ordonanța de urmărire contra apelanților pentru delictul prevădut de art. 334 Codul penal, trimițînd afacerea în judecata tribunalului corecțional;

Avînd în vedere că tribunalul de Neamțu, prin sentința cu No. 821 din 2 Iunie 1900, achită pe inculpații de faptul pentru care fuseseră puși sub urmărire;

Considerând însă că, din considerantele acestei sentințe, se vede că tribunalul constată, cu toate acestea, că apelanții au venit în 'ași, la hotelul unde se aflău N. N. Albu și D. Corbu, comandarii societății «Tarcău»; că acolo au propus acestor din urmă să le dea 20000 lei, spre a se retrage de la licitațiune, reducînd în urmă cererea lor la o sumă mai mică, ast-fel cum se articulasă în denunțarea intimatului adresată Ministerului;

Că, în același timp, tribunalul constată, în considerantele sale că apelanții nu au luat în realitate nici un ban; că, din această cauză, faptul comis de dînsii nu constituie de cât o tentativă de escrocherie, care, după art. nostru 334 codul penal, spre deosebire de articolul corespunzător frances 405, ca să fie pedepsită, se cere să fie comisă prin întrebuițarea unor manopere frauduloase, anume enumerate de lege, și să fi primit și banii; că cum unul din aceste elemente lipsește, adică primirea banilor, faptul imputat apelanților nu poate fi pedepsit;

Că, prin urmare, din această sentință judecătorească, rezultă evident că, dacă tribunalul 'i-a achitat pe apelanți, nu 'i-a achitat pe motiv că faptul material imputat prin denunțare n'ar fi avut ființă, ci pe motiv că nu întrunea unul din elementele delictului de tentativă de escrocherie;

Avînd în vedere că această sentință fiind atacată cu apel de Ministerul public și de intimat ca parte civilă, Curtea de Iași, secțiunea II, prin deciziunea No. 968 din 20 Octombrie 1900, a respins toate apelurile;

Considerând însă că, și din considerantele acestei deciziuni se vede că Curtea constată că apelanții de astă-dî au concurat la licitațiune și n'au dat un preț mai mare de cât Societatea, lăsînd a se face adjudicațiunea asupra acesteia și în urmă au făcut supraofertă la Ministerul domeniilor, ceea-ce a avut de consecință a nu se aproba licitațiunea, ast-fel cum se articulasă în denunțarea intimatului;

Că, într'alt considerant, Curtea dice că totuși faptul apelanților, în circumstanțele în care s'a comis, nu întrunește elementele nici unui delict penal, de oare-ce nu se stabilește că dînsii ar fi întrebuițat manopere frauduloase, pentru a face să se crează în seriozitatea concurenței lor, și că, cu chipul acesta, făcînd să se nască amăgire în paguba societății «Tarcău», ar fi primit sau ar fi cercat să primească sume de bani în profitul lor și în dauna Societății;

Că, în același timp, prin considerantul final, Curtea adoptă și motivele din sentința tribunalului, pe cari le găsește fondate, atât în drept, cât și în fapt;

Că din momentul ce 'și însușește motivele de fapt din sentința apelată, este evident că și Curtea constată că faptul imputat apelanților este adevărat, cum constata-se și tribunalul de Neamțu; că, adoptînd încă și motivele de drept, a înțeles că bine a judecat tribunalul când a găsit că tentativei de escrocherie îi lipsește elementul luării banilor, și deci nu se poate aplica art.

334 codul penal ; dar Curtea discută și admite încă un motiv nou de achitare, și anume că faptul imputat nu poate constitui nici o înșelăciune, fiind-că lipsesc manoperele frauduloase, în scop de a amăgi societatea Tărcău;

Că, în această decizie, Curtea de Iași nu afirmă de loc, cum se pretinde, că apelanții n'au luat, nici n'au cercat cel puțin să ia sume de bani de la societate ; că, în această privință, considerantul din care apelanții voesc a deduce această afirmare a Curței, nu are sensul ce i se atribue, căci din simpla citire a acestui considerant, reprodus mai sus, se vede clar că atunci când Curtea dice că nu se dovedește că apelanții ar fi întrebuițat manopere frauduloase, și că cu chipul acesta făcând să se nască amăgire în prejudiciul societății ar fi primit sau cercat să primească bani, nu face de cât teorie de drept, arătând că sunt elementele înșelăciunii după codul penal, fără a se putea deduce din aceasta că a voit să dică că, în speță, nici cel puțin cercarea de a lua bani n'ar fi dovedită în sarcina apelanților, cum se pretinde ; că aceasta n'ar fi putut fi intențiunea Curței, probă este considerantul imediat următor, prin care adoptă în totul chiar motivele de fapt din sentința tribunalului, care constată existența faptului imputat prin denunțare ;

Că, prin urmare, și din această hotărâre judecătorească, prin care Curtea din Iași respinge apelurile, se dovedește că apelanții Șoarec au fost definitiv achitați, nu pe motiv că faptul material imputat prin denunțare n'ar fi avut ființă, ci din cauză că nu întrunea elementele escrocheriei sau înșelăciunii prevăzute de codul penal ;

Că așa fiind, apelanții nu se pot pune la adăpostul achitărei, spre a susține că faptul ce li s'a imputat de intimat prin denunțarea sa ar fi fost neadevărat ;

Considerând, afară de aceasta, că intimatul în denunțarea sa către Minister, arată și numele persoanelor cărora li s'au cerut bani de apelanți, spre a se retrage de la licitațiune, sau care șiau de fapt ;

Că dacă acele persoane, ca Albu, Corbu, Dornescu, contra cărora chiar apelanții n'au probat cu nimic că ar fi în stare să inducă justiția în eroare, au afirmat sub jurământ la instrucție și tribunal faftele puse în sarcina apelanților, intimatul a fost evident de bună credință când s'a bazat pe arătările lor spre a face denunțarea la Minister ;

Că buna credință a intimatului rezultă încă și din modul cum s'au condus apelanții la licitațiune ; căci, dacă se observă foile de licitațiune, iscălite chiar de ei, se vede că de și într'un rînd au fost față la licitațiune, n'au dat un preț mai mare de cât dăduse societatea, și, cu toate acestea, au făcut supra-oferte la Minister ; că, în urmă, la licitațiunea definitivă, când reprezentantul societății Tărcău a urcat prețul numai cu 5 bani de arbor, apelanții n'au mai dat nici un preț mai mare, fapte pe care au dîndu-le intimatul era în drept să creadă că apelanții nu erau concurenți serioși, și că toate ce i le spusese martorii despre densii erau adevărate ;

Că, ceva mai mult, dintr'un răspuns tipărit, prezentat și citit în ședință de intimat — semnat și necontestat — reese că însiși apelanții aveau opiniunea cea mai bună de intimat când a făcut denunțarea la Minister și că prin urmare n'a lucrat din răutate, fiind că în acea scriere dînsii afirmă acest lucru și nu i impută intimatului alt-ceva de cât că a făcut rău să se ia după spusele altora ;

Că, de alt-fel, nu s'a adus înaintea Curței nici un motiv plausibil din partea intimatului care să l fi împins a face această denunțare, mai cu seamă când este cert ca intimatul și apelanții nu se cunoșteau personal ;

Că, așa fiind, când intimatul s'a decis a adresa acea denunțare contra lor, se vede că era pe deplin convins de existența faptului, și, lucrând cum a lucrat, a fost de bună credință, fiind-că n'a făcut de cât să își îndeplinească, de alt-fel, o datorie pe care legea o impune orî cărui cetățean de a denunța autorităților delictule ce ar fi la cunoștința lor (art. 29 din proc. penală) ;

Că, ast-fel, nu se poate imputa intimatului că ar fi comis delictul de denunțare calomnioasă în sensul art. 298 cod. pen. și deci, bine a fost achitat de tribunal prin sentința apelată ;

Considerând că, nefiind un delict penal imputabil intimatului, nici partea civilă nu poate fi admisă a-i cere condamnarea sa la daune pe cale corecțională, de oare-ce după dispozițiunile art. 2 și 3 proc. pen., instanțele corecționale n'au cădere de a acorda părții vătămata de cât despăgubirile ce i s'ar fi cauzat prin comiterea unei infracțiuni la legea penală, ceea-ce, în speță, neexistând, face să dispară cu totul baza legală pe care s'ar putea întemeia o asemenea condamnățiune la daune ;

Că, prin urmare, cererea de daune a fraților Șoarec de la intimat este nefondată, și ca atare și apelul lor ;

Considerând însă că, intimatul fiind achitat, a cerut, la rîndul său, daune-interese de la apelanți ;

Că, acest drept al intimatului rezultă fără îndoială din art. 157, 187, 389, și, în special, pentru Curte, rezultă din art. 207 proc. pen., care prevede că, în cas de achitare, ea va statua asupra daunelor, dacă se vor cuveni ;

Că, de alt-fel, nici apelanții prin reprezentantul lor, n'au contestat acest drept al intimatului, în cât nu este loc, nici interes, a insista mai mult asupra acestui punct ;

Avînd în vedere că apelanții au susținut și pledat numai că nu se cuvine intimatului nici o despăgubire, de oare-ce nici o culpă nu li se poate imputa spre a răspunde de daune ; că, din contră, culpa ar fi din partea intimatului care a făcut denunțarea contra lor și din care cauză au fost siliți a-i intenta prezenta acțiune în calomnie ;

Considerând că, dacă este adevărat, — după cum s'a arătat mai sus — că atunci când a făcut denunțarea contra apelanților, intimatul a lucrat de bună credință și nu cu intențiune răutăcioasă de a vătămă pe apelanți, este evident că nu i se poate face nici o culpă din faptul denunțării către Minister ; că, însă, nu se poate dice acelaș lucru despre apelanți, atunci când dînsii au dat în judecată pe intimat înaintea tribunalului de Ilfov acuzându-l pentru denunțarea recalomnioasă ;

Considerând, în adevăr, că este cert că apelanții au intentat și susținut acțiunea lor pe baza menționatelor hotărîri ale tribunalului de Neamțu și Curței de apel din Iași, care i-au achitat de faptul ce se denunțase contra lor ; că în aceste acte judecătorești se dicea — cum s'a arătat mai sus — că apelanții sunt achitați nu pe motiv că faptul imputat n'ar fi existat materialmente, ci din cauză că nu erau întrunite elementele delictului ; că, bazându-se tocmai pe aceste acte, care motivau ast-fel achitarea lor, apelanții au avut deplină cunoștință că faptul pe care intimatul le-a imputat nu era mincinos, ci dovedit judecătorește, și, ca atare, nu trebuia să-l acuze pentru denunțare calomnioasă ;

Că, prin urmare, dacă, știind bine că faptul imputat existase, totuși au intentat această acțiune, persistând într'însa și urmărind-o la două instanțe, aceasta denotă că densii au lucrat nu cu intențiune de a obține reparațiunea onoarei lor, ci în scop de a aduce o atingere onoarei, prestigiului și demnității intimatului ;

Că aceasta a fost scopul ce urmăreau, reese și din faptul că însiși apelanții, prin răspunsul tipărit de care s'a vorbit mai sus, recunoșteau că intimatul nu era o persoană capabilă de a calomnia, și, cu toate acestea, i-au intentat o acțiune pentru denunțare calomnioasă ; reese încă și din faptul, că cu ocaziunea judecării acestei acțiuni, apelanții au citit și comentat înaintea Curței niște acte relative la interesele private ale intimatului, care ne fiind în legătură cu procesul de astă-dzi, se vede că erau produse numai în scop de a se crea o atmosferă în jurul afacerii ;

Că, așa fiind, prin faptul intentării acțiunii lor, în asemenea circumstanțe și pentru un asemenea scop, apelanții au comis o greșală, care i face responsabili de daune-interese către intimat, fiind că orî-cine prin faptul său culpa sa aduce altuia un prejudiciu oare-care,

urmează a-l repara conform principiului consacrat de art. 998 și 999 cod. civil ;

Considerând că prejudiciul moral cauzat intimatului prin întentarea unei asemenea acțiuni, este evident ; că, afară de aceasta, intimatul a suferit și un prejudiciu material, fiind că din cauza acestei acțiuni a făcut cheltueli și a fost împedat în afacerile și ocupațiunile sale ;

Că, fiind seamă de timpul cât a durat procesul, și de condițiunea socială a părților, Curtea, apreciind, găsește că pentru reparațiunea prejudiciului cauzat, apelantii urmează a plăti intimatului suma de 5 mii de lei ;

Pentru aceste motive, admite în parte apelul.

(ss) At. C. Kivu, Victor Rômniceanu, Alex. D. Dobriceanu.

Opiniune

Având în vedere apelul declarat de Al. și Nicolae Șoarec, contra sentinței corecționale a trib. Ilfov. secția 2, cu No. 1672 din 1902, prin care Emil Costinescu e achitat de denunțare calomnioasă, iar ei sunt condamnați a plăti acestuia suma de 10.000 lei ca daune-interese ;

Având în vedere că, prin apelul lor, frații Șoarec cer să fie apărați de plata acestei sumi, și să fie obligat Emil Costinescu a le plăti lor suma de 300.000 lei ca despăgubiri civile ;

Având în vedere că, din combinația art. 1, 3, 8 și 11 proc. pen., rezultă că verice infracțiune a legei penale dă naștere la o acțiune publică și poate produce și o acțiune privată ; că acțiunea privată are de obiect repararea daunelor cauzate prin infracțiune ; că ea aparține celor cari au suferit acele daune ; că ea se poate urmări de o dată cu cea publică și înaintea acelorași judecători, dar se poate intenta și singură, în parte, înaintea judecătorilor civili ; că hotărârea achitătoare închide părții civile ori-ce drum de judecată înaintea tribunalelor civile ; cu alte cuvinte, reparația daunelor e accesoriu și consecință faptului delictuos imputat cui-va ; de unde rezultă că, dacă instanța represivă achită pe inculpat, constatând că el n'a săvârșit faptul imputat lui, pretențiile civile trebuiesc și ele să fie respinse, căci alt-fel s'ar putea da loc la contrarietate de hotăriri ;

Considerând, în speță, că Emil Costinescu a fost achitat de tribunal de delictul de denunțare calomnioasă ce i se imputa de frații Șoarec, pe motiv că cele ce denunțase Ministerului de domenii în contra lor, se dovedise că erau adevărate, cum rezultă din considerantele sentinței tribunalului Neamțu No. 821 din 1900 și decizia Curței de apel din Iași secția II, cu No. 963 din 1900 ; că sentința achitătoare nefiind apelată de parchet, a rămas definitivă ; că dar există definitiv stabilit că Emil Costinescu n'a comis delictul de denunțare calomnioasă ce i se impută, și, ast-fel fiind, el nu poate răspunde nici de despăgubiri civile ;

Că dar, asupra acestui punct, apelul fraților Șoarec e nefondat și trebuie respins ;

Considerând că din moment ce tribunalul pronunțase achitarea lui Emil Costinescu și respinse pretențiile civile ale fraților Șoarec, tribunalul era în drept, conform art. 187 proc. pen., să statueze asupra cererii de daune-interese formulată de inculpatul achitat ; că acest drept rezultă și pentru Curte, din art. 207 proc. penală ;

Având în vedere că, deși frații Șoarec aveau în favoarea lor o hotărâre achitătoare, tribunalul de Neamțu și Curtea de Iași constată însă prin considerantele sentinței și deciziei lor, că numiții au cerut bani societății Tarcău ca să se retragă de la licitație și să nu o concureze cu ocazia vindărei unor arbori de pe muntele Cheia și Tarcău ; că dacă 'i achită, e numai că nu se stabilea că ar fi întrebuițat manopere frauduloase pentru a face să se creadă în serioșitatea concurenței lor ; că frații Șoarec, cu toate acestea, găsesc de cuviință să întenteze lui Emil Costinescu acțiune publică direct înaintea tribunalului, pretinzând că, prin denunțarea ce acesta făcuse Ministerului domenii, 'i-ar fi calomniat ;

Având în vedere că, față cu împrejurările în cari ei au fost achitați, această acțiune a lor se vede că e

pornită din răutate și în scop numai de a aduce atingere persoanei lui Emil Costinescu ; că aceasta se manifestă și mai mult prin perzistența pusă de a aduce afacerea și în apel, cu toate că în favoarea lui Emil Costinescu intervenise o sentință achitătoare care rămăsese definitivă ;

Având în vedere că prin acest fapt, încontestabil, s'a adus lui Emil Costinescu un prejudiciu atât moral, cât și material, căci a făcut să planeze asupra lui o acuzație gravă, că ar fi un calomniator, și l'a sustras și de la ocupațiile sale publice și private ; că dar e just ca acest prejudiciu să fie reparat ;

Că apreciind asupra cuantumului prejudiciului încercat, găsim că suma de 5000 lei e suficientă ;

Că dar, asupra acestui punct, apelul fraților Șoarec trebuie admis în parte ;

(ss) Sc. Popescu, N. Budișteanu.

JURISPRUDENȚĂ STRĂINĂ

TRIBUNALUL CIVIL DIN CARACAS (Venezuela)

Audiența din 26 Februarie 1902

Președinția D. lui ENRIQUE TEJERA

Naționalitate. — Jus soli. — Tutelă. — Mamă străină. — Copii născuți în Venezuela. — Naționalitate. — Numirea de tutor. — Legea personală a minorului. — Mamă supravieuitoare. — Putere părintească.

1. Sunt Venezuelieni, în virtutea art. 5, No. 1 al Constituției din 27 Aprilie 1881, toți acei născuți sau cari se vor naște pe teritoriul Venezuelei, ori care ar fi naționalitatea părinților lor.

2. Legea personală a minorului este aceea care va decide dacă trebuie, sau nu, să se rinduiască un tutor acestui minor.

3. După Codul civil al Venezuelei, soțul supraviețuitor nu are tutela asupra copiilor săi minori născuți din căsătorie ; tutela nu se deschide de cât în caz de moartea tatălui și a mamei, în caz de absența lor declarată, sau, când din o cauză oare-care, părinții nu mai au exercițiul puterii părintești (1).

Tribunalul.

Considerând că minorii, despre tutela cărora este vorba, sunt născuți la Caracas, la 10 August 1883, la 13 Octombrie 1886 și la 30 Noembrie 1891, adică sub imperiul Constituției din 27 Aprilie 1881 ; Că tribunalul trebuie neapărat să-l considere ca Venezuelieni, întrucât, după art. 5, No. 1 a sus. dișei Constituții, sunt considerați ca atare toți acei născuți sau cari se vor naște pe teritoriul Venezuelei, ori-care ar fi naționalitatea părinților lor ; Că nu se poate admite că părinții sus. dișilor minori fiind străini, și ei trebuie să se considere tot ca atare ; Că o asemenea pretenție ar fi în contradicție expresă cu dreptul ce aparține ori-cărei națiuni suverane de a conferi naționalitatea sa tuturor acelor ce se nasc în limitele jurisdicției sale teritoriale ; Că legea străină, care consideră ca naționali pe acei născuți afară de teritoriul său, este în contradicție flagrantă cu principiul constituțional mai sus citat, și că executarea sa nici într'un caz nu poate fi cerută înaintea acestui tribunal, o asemenea pretenție fiind contrară dispozițiilor legale la observarea cărora sunt interesate ordinea publică și drepturile primordiale ale Statelor-Unite de Venezuela ; Considerând că acestea fiind expuse, art. 7 din Codul civil dispune că : «legile relative la starea și capacitatea persoanelor obligă pe toți Venezuelienii, chiar pe acei cari-și au reședința sau do-

(1) Aceiaș soluție este admisă prin art. 241 din Codul italian. «Se ambidue i genitori sono morti, dice acest text, dichiarati assenti, o sono incorsi per effetto di condanna penale nella perdita della patria potestà, si apre la tutela».

miciliul în străinătate»; Considerând că regulile relative la tutela și în genere la capacitatea persoanelor sunt cărmuite de acest text, ca intrând *de plano* în prescripțiile relative la constituirea familiei, baza însăși a societății; Considerând, prin urmare, că legea Venezueleană este cea care cărmuește starea și capacitatea persoanelor; că, nici într'un caz, tribunalul nu poate să aplice în specie o lege străină care ar determina condiția părinților minorilor, pe care legea Venezueliană îi consideră ca Venezuelieni; Considerând că această lege înțelege a apăra pe incapabil, iar nu pe acela căruia este atribuită protecțiunea sa paza acestui incapabil; Considerând, în resumat, că tribunalul urmează a aplica legea Venezueliană spre a decide dacă este loc de a se rindui un tutor minorilor Laserre; că această soluție este admisă de doctrină (v. T. Huc, III, p. 350; Weiss, *Dr. internat. priv.*, p. 409, ed. 1, Asser, *Elém. de dr. intern. privé.*, p. 128); Considerând însă că legea noastră, cu deosebire de la cea franceză, nu conferă soțului supraveștitor tutela copiilor minori născuți în timpul căsătoriei; Că, după art. 282 din Codul civil al Venezuelei, tutela nu se deschide de cât atunci când tatăl și mama sunt săvârșiți din viață, sau când absența lor este declarată, sau când, pentru o cauză oare-care, ei nu mai au exercițiul puterii părintești; Că, în consecință, cererea mamei minorilor Laserre este inadmisibilă, fiind-că, prin moartea soțului ei, exercițiul puterii părintești ce el deținea a trecut în mânele sale: Pentru aceste motive, respinge cererea. (Din *J. Clunet*, anul 1903, p. 221 urm.).

Observație. — În principiu, orî ce persoană are o naționalitate, cea pe care o primește la nașterea sa, liberă fiind însă, îndată ce este capabilă, de a lepăda naționalitatea sa de origină și de a adopta alta.

Care este naționalitatea de origină ce copilul primește la nașterea sa?

Diferitele legislațiuni resolvă această însemnată chestiune în trei moduri deosebite.

1° Primul sistem conferă copilului naționalitatea părinților săi, ori-care ar fi locul nașterii sale (*jus sanguinis*);

2° Al doilea sistem impune copilului naționalitatea teritorului pe care el s'a născut (*jus soli*);

3° Al treilea sistem, mixt, combină aceste principii, dând preponderența când naționalității părinților, când faptului nașterii pe un teritoriu străin.

La noi, ca și în legislația greacă și romană (2), Românii de origină sunt acei născuți, din părinți români, fie chiar și în străinătate, puțin importă locul nașterii lor. «Tot copilul născut din Români în țară străină, sau mai bine *chiar în țară străină*, este Român», ăce art. 10 din Codul civil. Acest principiu era admis și în vechia noastră legislație. «Fiul unui pământean, ăce art. 44 din Codul Calimach, prin nașterea sa (se înțelege orî unde s'ar întâmpla), dobândește dritul unui madulariū de pământean». «Considerând, ăce o decizie a Curței din București, că, în vechia noastră legislație, nu se stabilește nicăeri, într'un mod pozitiv, că calitatea de Român ar fi rezultat din singurul fapt al nașterii pe teritoriul României; că, dacă în vechile noastre moravuri, se admisesse într'un mod tacit că străinii născuți în România

să fie asimilați Românilor, această favoare, ce rezultă ca dintr'un drept cutumiar, nu era făcută de cât în privința străinilor de rit creștin, care adoptând obiceiurile țarei, s'au contopit în națiunea română, iar nici-cum în privința Evreilor, cari păstrând o naționalitate și o fisionomie distinctă, n'au putut a se contopi în elementul românesc, etc.» (3).

Astăđi, singurul caz în care nașterea pe teritoriul nostru are o înriurire asupra naționalității, este acel prevăđut de art. 8 C. civ. § ultim (singurul paragraf din acest text rămas în vigoare), după care, copilul găsit pe teritoriul român, fără tată și mamă cunoscuți, este Român, pentru-că el e presupus a fi născut din părinți români (4).

Principiul admis de legea noastră, care face să atârne naționalitatea de calitatea părinților (*jus sanguinis*) este admis în Germania, în Austro-Ungaria, în Norvegia și Suedia, în Elveția, etc. (5)

Constituțiile Statelor Americii de Sud, care datoresc înflorirea lor emigrării străinilor, au admis, din contră, mai toate, principiul feudal, consacrat și în dreptul vechiū francez, după care naționalitatea atârna de nașterea pe teritoriu (*jus soli*). Astfel sunt: Republica Argentina (L. din 1 Octombrie 1869, art. 1) (6), Bolivia (Constit. din 15 Fevr. 1878, art. 31); Bresilul (Const. din 22 Iunie 1890, art. 69); Chili (Const. din 25 Maiū 1833, art. 6); Columbia (Const. din 4 Aug. 1886, art. 8); Equatorul (Const. din 11 Aug. 1869, art. 4); Paraguay (Const. din 24 Noembrie 1780, art. 35); Peru (Constit. din 13 Noembrie 1860, art. 34); Urugay (Constit. din 10 Sept. 1829, art. 6); Venezuela (Constit. din 24 Martie 1864, art. 6 și 27 Aprilie 1881, art. 5), etc. (7).

Unele legislațiuni au admis principiul întemeiat pe *jus sanguinis*, conferind însă oare-care privilegii copiilor născuți din părinți străini pe teritoriul național. Astfel sunt: legislațiunile Belgiei, Franciei, Bulgariei, Spaniei, Italiei, Rusiei, Imperiului otoman, Principatului Monaco, etc. (8).

(3) Veđi *Dreptul* din 1873, No. 43 și 82. — Veđi însă minoritatea Curței, în *Dreptul* din 1873, No. 43, p. 4, coloana 2.

(4) Disposiții aproape identice există și în alte țari, de exemplu: în Norvegia (L. din 21 Aprilie 1898); în Ungaria (art. 19, 20 L. din 20—24 Decembrie 1879, *Gesetzartikel über der Erwerb und Verlust der Ungarischen Staatsbürgerschaft, Ann. de législ. étrangère* din 1879, p. 355); în Bulgaria (L. din 26 Fevr. 1883, art. 13); în Danemarca (L. asupra dobândirii și pierderii naționalității daneze, din 19 Martie 1898, art. 10, *J. Clunet*, anul 1898, p. 618), etc.—Comunele sunt datoare, la noi, a îngriji de copii găsiți (art. 13 L. comunală și 174 L. sanitară).

(5) Veđi în privința Germaniei, Klappel, *J. Clunet*, anul 1891, p. 80 urm., în privința Austriei, Vesquet von Püttlingen, *Handbuch des in Österreich-Ungarn geltenden internationalen Privatrechts*, No. 28, p. 83 (ed. a 2-a); în privința Ungariei, veđi L. din 20—24 Decembrie 1879 (*Annuaire de législ. étrangère*, 1879, p. 351 urm.); iar în privința celor-lalte țari, veđi Weiss, *op. cit.*, I, p. 213 urm. Despagnet, *Pr. de dr. internat. privé*, 122, p. 245 urm. (ed. a 3-a).

(6) Cpr. C. Riom, *J. Clunet*, anul 1898, p. 138.

(7) Veđi în privința Venezuelei, sentința de mai sus a trib. din Caracaș, iar în privința celor-lalte State, veđi Weiss, *op. cit.*, I, p. 222 urm.

(8) Veđi Weiss, *op. cit.*, p. 226 urm.

(2) Veđi în privința dreptului roman, A. Weiss, *Tr. th. et pratique de droit international privé*, I, p. 32 urm.

În fine, alte legislațiuni, care se întemeiază atât pe *jus sanguinis* cât și pe *jus soli*, au dat precădere principiului care rezultă din nașterea pe teritoriū. Astfel sunt: legislațiile Danemarcei, Statelor-Unite din America, Angliei, Țărilor de jos, Portugaliei, republicei Guatemala și Salvador, Mexicului, etc. (9).

Al doilea punct din sentința tribun. ce adnotăm este relativ la conflictul ce poate să rezulte din diferențele legi care organizează protecțiunea incapabililor.

Prima chestiune, pe care o discută autoriul este cea de a se ști dacă tutela aparține dreptului public, sau dreptului privat. Savigny pretinde că tutela aparține prin esența sa dreptului public, și nu reintră în domeniul dreptului privat de cât prin unele din consecințele sale (10); și aceasta pentru-că Statul are îndatorirea de a apăra pe acei cari nu au destulă putere spre a se apăra însuși. Această teorie nu mai este însă adevărată astăzi, pentru-că, de și tutela este o sarcină publică, totuși ea are de obiect apărarea unor interese de ordine privată. A administra, în adevăr, bunurile altuia și a purta grijă de persoana unui incapabil, nu însemnează a fi un funcționar public (11). Misiunea epitropului fiind, deci, de ordine privată, de aici rezultă că străinii pot fi epitropi în România, pentru-că toți străinii au bucurarea drepturilor civile (art. 11 C. civ. (12).

Minorii străini vor fi de asemenea sub epitropie ca și Români, pentru-că interesele lor trebuie să aparate ca și acele ale indigenilor (art. 11 Constit.); însă bunurile lor se vor administra, după cum foarte bine țice Curtea din București (13), potrivit legilor lor naționale; de unde rezultă că legile relative la epitropie atârnă de statul personal al minorului; căci de și epitropul este însărcinat cu administrarea bunurilor nevîrsnicului, totuși scopul principal al epitropiei, ca și acel al puterii părintești, are mai mult de obiect apărarea unei ființe incapabile. Tutela se va regula după statutul personal al minorului, chiar atunci când epitropul ar avea altă naționalitate de cât nevîrsnicul. Nu se poate aplica, în privința bunurilor statutul real, pentru-că epitropia având de scop apărarea unui incapabil în toate relațiile vieții sale, este privitoare la starea și capacitatea persoanelor (14).

(9) Veđi Weiss, *op. cit.*, I, 242 urm.

(10) *So aufgefusst, gehört die Vormundschaft, ihren eigentlichen Wesen nach, dem öffentlichen Recht an, und nur einzelne Folgen derselben fallen dem Gebiete des Privatrechts anheim* (System des heutigen römischen Rechts, VIII, § 380, p. 340, ed. germ. din 1849, Berlin).

(11) Cpr. Laurent, *Dr. civil international*, VI, 44, p. 84.

(12) Cpr. G. Nancy și Trib. Montbéliard, *J. Clunet*, anul 1899 p. 602 și 605.

(13) *Dreptul din 1882*, No. 3.

(14) Laurent, *op. cit.*, VI, 49 urm. și 118. Weiss, *op. cit.*, III p. 318 urm. Despagnet, *op. cit.*, 239. Vincent et Penaud, *Dictionn. de dr. internat. privé*, V^o Minorité, 8 urm. Massé, *Dr. comm.*, I, 547 (ed. 2-a). P. Fiore, *Diritto internazionale privato*, 174, p. 241 (ed. ital. din 1874. Firenze). T. Huc, III, 357, Asser et Rivier,

Dacă Statul străin, căruia aparține minorul nu organizează tutela, autorităților locului domiciliului său rezidenței sale incumbă sarcina de a lua măsuri de protecțiune, cel puțin provisorii, conform legii teritoriale (15).

Din cele mai sus expuse rezultă că tatăl unui copil italian (art. 241 C. ital.) sau austriac (art. 187 urm. C. austriac), nu va fi epitropul acestui copil în România, ci va continua a exercita puterea părintească, ca și cum căsătoria n'ar fi fost desfăcută prin moartea soției sale (16), soluție admisă și în Codul Venezuelei (art. 282).

Presupunând acum că minorul străin urmează a fi pus sub tutela, conform legii naționalității sale, naște întrebarea: cine va organiza această tutela, autoritățile române sau consulul respectiv? Consulul nu poate avea acest drept de cât în baza unei convențiuni internaționale, sau cel puțin în baza principiului reciprocității, bine stabilit. Dacă nici convenție nici reciprocitate nu există în această privință, numai autoritățile române au dreptul de a interveni în asemenea materie. Curtea din București a decis foarte bine, în această privință, că organizarea și supravegherea datorită minorilor străini, fiind un act de jurisdicțiune, și ca atare, un act al suveranității naționale, nu poate să aparțină de cât instanțelor judecătorești ale țării pe pământul căreia se află minorul căruia se dătoarește protecțiune, afară numai când s'ar stabile alt-fel prin convențiuni încheate cu diferite State: însă în acest caz, o asemenea convenție trebuie să existe de fapt, și un asemenea aranjament diplomatic, legalmente făcut cu vre-una din națiunile străine, nu poate fi întins la toți străinii.

Ast-fel, convențiunea consulară dintre România și Italia, neexistând și între România și Austro-Ungaria, numai autoritățile române sunt în drept a organiza și supraveghea tutela minorilor unui supus Austro-Ungar mort în România (17).

Această soluție a fost admisă de aceeași Curte, în afacerea Collaro, în privința regulării moștenirii rămasă unui incapabil elin, fiind-că între Grecia și România nu există nici o convenție în această privință (18).

D. Alexandresco

Dr. international, § 17, No. 59. Trib. Lille, *J. Clunet*, anul 1885, p. 94, coloana 2. Cpr. și G. Iași, *Curierul Judiciar* din 1903, No. 15 (cu observația noastră). Numai Anglo-Americanii aplică tutellei legea teritorială. V. Despagnet, *loco cit.*, Laurent, *op. cit.*, VI, 54.

(15) Trib. Lille, *J. Clunet*, *loco supra cit.* C. Nancy, D P. 86. 2 131. Cas. fr. *Pand. Périod.* 98. 5. 12. Asser et Rivier, *loco supra cit.*—Art. 23 din legea de introducere a Codului german (*Einführungsgesetz*), este formal în această privință. Veđi însă T. Huc, III, 308, care țice că, în asemenea caz, este loc de a se numi minorului străin un administrator special, iar nu un tutor, fie el chiar provisor.

(16) În cât privește Codul austriac, veđi Trib. Ilfov, *Curierul Judiciar* din 1894, No. 33. Veđi și T. Huc, III, 357.

(17) Veđi *Curierul Judiciar* din 1897, No. 26. Cpr. Cas. fr. *Pand. Périod.* 98. 5. 11. Veđi și Laurent, *op. cit.*, VI, 48, care țice că consiliul de familie și justiția locală sunt mai în măsură de a ocroti interesele incapabililor de cât consulul respectiv.

(18) Veđi *Curierul Judiciar* din 1901, No. 44 (cu adnotația noastră) și *Dreptul* din același an, No. 39. Cpr. Trib. Covurlui, *Dreptul* din 1902, No. 78.